



วันที่ไม่มีใครนั่งข้างหลังก็

เรื่องและภาพ : ภัทชนิดา ชาญเจริญ

หนังสือสารคดีสำหรับเด็ก ๑๔ ปีขึ้นไป

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ผลงานสร้างสรรค์ในรายวิชา วด ๔๖๑ สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก

กลุ่มสาขาวิชาพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษา : อ. ดร. ธันยา พิทยาพิทักษ์

ขอขอบคุณ อ.อัจฉรา ประดิษฐ์

ผศ. รพินทร์ (ณ กลาง) คงสมบูรณ์

อ. ดร. พิชญ์ นิลรุ่งรัตน์

ผศ. อนุสรณ์ ดีไหว่

ช่องทางติดต่อ

อีเมล : Phatchanidathanyajaroen@gmail.com



ศูนย์บริการกรมสำหรับเด็คนิพนธ์
ปีการศึกษา 2568

ผ้าไหมผืนนี้

อดีตเคยเป็นผืนเดียวกัน

ประสานกันอย่างแนบแน่น

ต้นข้าวรวงกรรป
ปีการคือ

ในตอนนี้กำลัง

ขาด

รู้

แห้ว

ทีละนิด

วัน

ทีละหน่อย

ราวกับว่ากำลัง

‘กัดกินตัวเอง’

ภาวะเสื่อมสภาพนี้ไม่อาจหยุดยั้งได้

ทำได้เพียงชะลอการสลายเท่านั้น

หากไม่ได้รับการเก็บรักษา

สักวันหนึ่งอาจสูญไปในที่สุด

ขณะนี้

พ้าทอริอ

กำลังเลือนหายไป

โดยไร้การเพียรยงใด ๆ

เราได้มีโอกาสอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง
มีประโยคที่ทำงานกับใจเรามาก ๆ คือ
"ภูมิปัญญาการทอผ้าไม่เคยถูกรรจลงในบริบทใดๆ ในสังคมไทย
ทั้งยังถูกมองว่าเป็นความล้าหลัง"



แต่เมื่อเรารู้จักกับสิ่งนี้มากขึ้น
นับวันเรายังรู้สึกว่าการทอผ้าที่น่าสนใจ มีคุณค่า และมีความหมาย

เราจึงอยากพาคนอื่น
มาเห็นในสิ่งที่เราเห็น
และรู้สึกกับสิ่งที่เรารู้สึกไปพร้อม ๆ กัน

ไม่มีผ้าทอผืนไหนที่มีเรื่องราวซ้ำกันสักผืน
ถึงแม้จะดูเหมือนกันแต่ไหนก็ไม่เหมือน



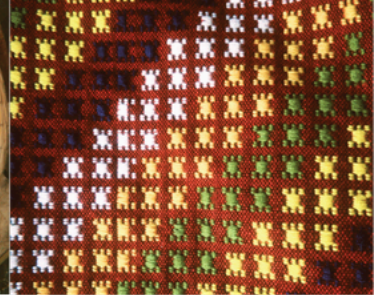
“เขาถึงบอกว่ามีหนึ่งเดียว”



แม้ว่าอุตสาหกรรมเครื่องจักร
จะมีการผลิตแบบเดียวกันครั้งละมากๆ
ใช้เวลาน้อย ต้นทุนต่ำลง
ขายในราคาถูกกว่าหรือไล่เลี่ยกับผ้าทอ

แต่ถึงอย่างนั้นภูมิปัญญาการทอผ้าก็ยังคงคุณค่า
และความงามเหนือกาลเวลา

เพราะกว่าจะเป็นผ้าทอหนึ่งผืน
เบื้องหลังนั้นมีขั้นตอนมากมาย
แต่ละคืบต้องใช้พลังของหนึ่งสมองสองมือ
อาจใช้เวลาหลายวัน หลายสัปดาห์ ไปจนถึงหลายเดือน



ถ้าให้เปรียบเทียบหัตถกรรมทอผ้าเป็นอะไรสักอย่าง
เราขอเปรียบเทียบการทอผ้าเป็นงานศิลปะ

หน้าผ้านั้นคือกระดาษว่าง
เส้นไหมคงเป็นสี
ส่วนช่างทอนั้นเป็นศิลปิน

ที่รวบรวมความคิดสร้างสรรค์ คลังความรู้ในสมอง
ใส่จิตวิญญาณลงไปในงาน
ผสมความตั้งใจลงไป
ในการสานเส้นทุกเส้น
ควบคุมจิตใจให้มันจนเกิดเป็นสมาธิ
และการอยู่กับตัวเองอย่างแท้จริง

จนเกิดเป็นผลลัพธ์ผ้าทอมือที่สวยงาม
ละเอียด ประณีต และมีความหมาย

อันแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเทของคนทอ
และเห็นถึงความสามารถของ 'มือเล็กๆ' ของมนุษย์
ซึ่งเป็นบ่อเกิดงานสร้างสรรค์ทุกแขนงบนโลก





นี่เป็นครั้งแรกในชีวิตที่เราได้เห็นกี่ทอผ้า

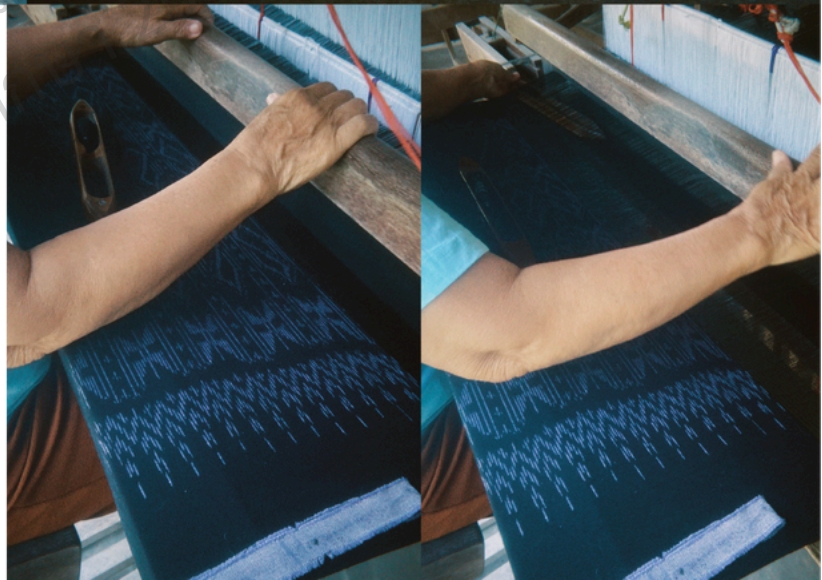




หลังจากที่นั่งประจำที่
เท้าทั้งสองวางลงบนตะกอลือ
มือสองข้างจับฝีม
การบรรเลงเพลงจึงเริ่มต้นขึ้น



สามารถสแกนเพื่อรับฟัง
และรู้สึกไปพร้อมกับเราได้ค่ะ



ต้นฉบับวรรณกรรมที่ได้รับได้กนิพนธ์
ปีการศึกษา 2568

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ

กลับ



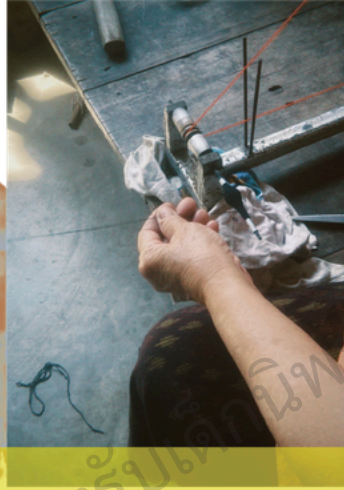
เพราะไม่เคยเห็นการทอผ้ากับตามาก่อน
ถึงแม้จะเคยดูวิดีโอหรือเห็นในภาพมาบ้าง
แต่การได้มาสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสทั้งหมดกับสิ่งตรงหน้านั้น
ให้ประสบการณ์และความรู้สึกที่ต่างออกไป



เราได้มีโอกาสพูดคุยกับช่างทอตัวจริง
ที่กำลังถักทอภูมิปัญญา
เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์
ผ่านเลนส์ของกันและกัน

“ตั้งแต่เกิดมาก็เห็นอยู่แล้ว”
ป้าสายชลพูดด้วยรอยยิ้ม





ในความทรงจำของป้าสายชล
ได้ถุนบ้านนี้ไม่เคยเจ็บเหงาเลย
ทุกวันเหล่าผู้เฒ่าจะมาทอผ้า กรอตุ้ย
พูดคุยกันฉันทิมิตร
และการได้เห็นยายบุญผู้แม่ที่กำลังทอผ้า
ยังคงอยู่ในสายตาที่ชื่นชมของป้าสายชลมาโดยตลอด
ด้วยความคิดที่ว่าอยากทอได้เหมือนแม่ในสักวันหนึ่ง
เมื่ออายุ ๑๐ ปี จึงได้มีโอกาสลองทอผ้าเป็นครั้งแรก



ที่เห็นอยู่นี้คือ ยายบุญ ผู้ไม่เคยห่างจากการทอผ้า
ยายบุญเริ่มทอผ้าตั้งแต่อายุ ๑๔ ปีจนปัจจุบันอายุ ๙๖ ปี

เรียกได้ว่า ยายบุญอยู่กับการทอผ้าเป็นเวลากว่า
๘ ส่วน ๑๐ ของเวลาทั้งชีวิตคนคนหนึ่งแล้ว



๘๐ ปีกับการนั่งช่างหลังก่
๘๐ ปีด้วยความรักในการทอผ้า
และทั้งชีวิตในการรักษาดีพันธุ์ของตนเอง

ด้วยฝีมือและประสบการณ์
คุณยายบุญถือเป็นปราชญ์ชาวบ้าน
ที่เชี่ยวชาญด้านการทอผ้าชาติพันธุ์ลาวครั้ง



การมีอยู่ของคุณยาย
ไม่เป็นเพียงการสานต่อลมหายใจของหัตถกรรมผ้าทอมือ
หรือเป็นการบอกเล่าวิถีชีวิตของชาติพันธุ์ลาวครั้งเท่านั้น
แต่ยังเป็นการอยู่เพื่อทำสิ่งที่ตัวเองรักอย่างสุดหัวใจด้วยเช่นกัน



ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา
ยายบุญทั้งถักทอภูมิปัญญา
ทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ตัวเองมี
ให้กับคนอื่นมานับไม่ถ้วน
ไม่ว่าจะเป็นลูกหลาน
ใครก็ตามที่สนใจหรือมาเรียนทอผ้า
ก็เหมือนเป็นหลานคุณยายทั้งนั้น
ไม่ใช่คนอื่นไกลที่ไหน

ไม่ได้หวงแหนเกินกว่าจะส่งต่อให้
หรืออยากเก็บความรู้ไว้เพียงคนเดียว
เพราะช่างทอผ้าทุกคนเรียนรู้การทอผ้า
จากใครสักคนทั้งนั้น
พวกเขาจึงรู้สึกยินดี
เมื่อมีใครสักคนเดินเข้ามา
หรือมีหนึ่งสายตาที่มองเห็น
และหลังจากนั้นพวกเขาก็ส่งมอบทั้งภูมิปัญญา
ความตั้งใจ และไฟแห่งความหวังต่อไป



“เป็นเพราะว่าเห็นแม่เราทำ เราก็ออยากทำ
เริ่มแรกนะทำ...ตัวนี้หนู ผ้าขาวม้าห้าสี
เพราะว่ามันทอได้ง่าย แต่กว่าป่าจะได้เนี่ยปวดหัวอยู่นาน
ขึ้นก็เส้น ลงก็เส้น”

ป้าทุเรียนลูกสาวอีกคน
เล่าอย่างอารมณ์ดีจนเราอดที่จะอมยิ้มตามไม่ได้



การทอผ้าไม่ใช่เรื่องง่าย
แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดความสามารถของมนุษย์
แม้ว่าเริ่มแรกอาจจะยาก มีทำผิดบ้างทำถูกบ้าง
ลายเพี้ยนบ้าง เอียงบ้าง
มีหลายครั้งที่ต้องขึ้นลายใหม่ไม่สามารถทอต่อไปได้
แต่ก็เป็นหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้
ลองผิดลองถูก สังสมประสบการณ์อย่างยาวนาน
จนทำได้ดีขึ้น ชำนาญขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น
หรือเข้าใจแก่นของภูมิปัญญามากขึ้น
มากพอที่จะแบ่งปันความรู้ต่อให้ใครสักคน

ยายบุญจึงรับทำหน้าที่เป็นครูคนแรก
ที่คอยชี้แนะและเป็นตาที่สามคอยดูว่า
มีไหมเส้นไหนผิดลำดับไปหรือไม่
โดยให้ทุกคนเริ่มทอจากลายง่าย ๆ ก่อน
อย่างเช่นผ้าขาวม้าห้าสี
จากนั้นจึงค่อย ๆ สอนลวดลาย
และเทคนิคอื่นๆ ตามลำดับ
จนทุกคนเริ่มทอผ้าเป็น
และทอผ้าได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

“แต่พอทอได้แล้ว
เราก็รู้สึกอยากทออีก
อยากทำได้อีกนะ”

ป้าประไพผู้เป็นหลานสาวเสริม

เราจึงคิดในใจว่า
ถึงแม้เริ่มต้นอาจจะยาก
หรือมีอุปสรรคสักหน่อย
แต่ถ้าลองทำอย่างเต็มที่ต่อไป
ก็มีโอกาสที่จะสามารถทำสำเร็จ
พอถึงวันนั้นก็จะรู้สึกสนุก
และตั้งตารอวันที่จะได้ทำอีกครั้ง





“อย่างเสือดัวนี้
ทอเองใส่เองนะหนู”



การทอผ้าเสร็จสักผืน
ด้วยมือของตัวเอง
จะรู้สึกอย่างไรนะ



“เราภูมิใจ” ป้าประไพตอบ
“เวลาใส่ไปไหนใครๆ ก็ทักว่ามาจากบ้านสระบัวท่า” ป้าสายชลเสริม
“หนู ตอนทอหน้าผ้าไม่ยากลुकไปกินข้าวเลยเนี่ย ” ป้าทุเรียนพูดไปหัวเราะไป



บ้ายายชลดเล่าให้เราฟังต่อว่า
ยายบุญเป็นคนที่สามารถทอผ้าลายโบราณได้หลากหลายลาย
ทั้งยังสามารถสร้างสรรค์เป็นลวดลายใหม่ๆ ได้ด้วย



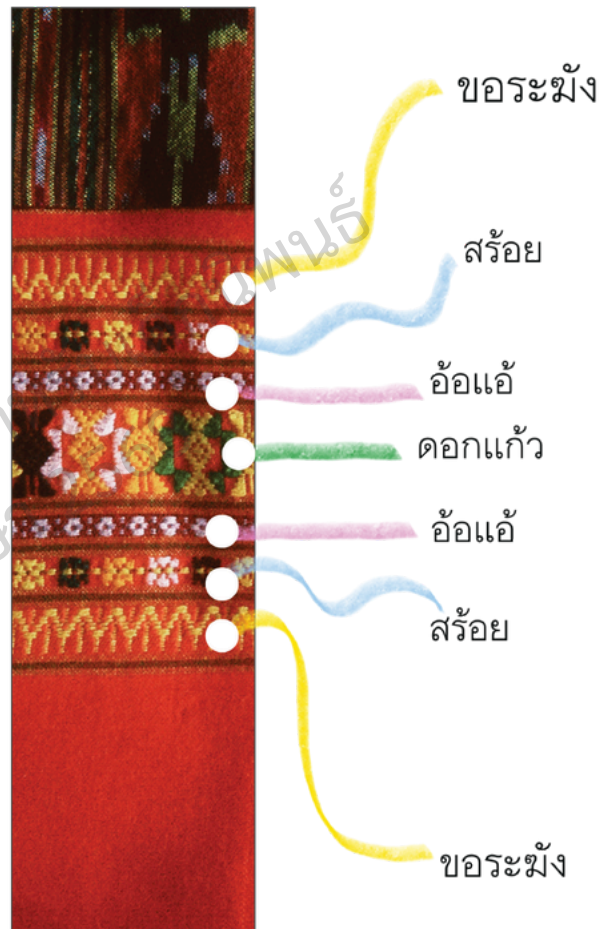


ลายคอกม้า
ซึ่งเป็นลายเก่าแก่
ประจำชาติพันธุ์ลาวครั้งนี้
ถ้าไม่ทำต่อ
ก็อาจสูญหายตามกาลเวลา

ผ้าทอบางผืนไม่ได้มีแค่ลายเดียว
ยิ่งผ้าชิ้นดินจกซึ่งเป็นการทอที่ผสมหลาย ๆ ลายไว้ด้วยกัน
ถึงแม้จะดูสลับซับซ้อนลายตาแค่ไหน
จะลายเล็กหรือลายใหญ่
ยายบุญแค่ดูก็รู้ชื่อและแยกลายออกได้หมด

“ยายแก่จำได้หมด
ไม่ได้ดูแบบเลยนะ
เขาจำไว้ในสมองของเขา”

ป้าสายชลพูดด้วยน้ำเสียงชื่นชม
พรางมองไปที่แม่



ถึงคุณยายจะไม่มีสมุดบันทึกเคล็ดลับ
วิธี หรือรูปแบบลวดลาย เป็นของตัวเอง

แต่ทุกครั้งที่คุณยายทอผ้า คุณยายใช้ความรู้
และประสบการณ์ที่สั่งสมไว้ในสมองมาหลายปี
บทเรียนจากผ้าหลายผืนที่ผ่านมาในชีวิต
ผสมกับจิตวิญญาณที่ใส่ลงไปในงานเสมอ

ต้นฉบับวรรณกรรมเรื่อง
ปีศาจศึก





ถ้าเปรียบผู้สูงอายุเสมือน 'ห้องสมุด' หรือ 'คลังความรู้เคลื่อนที่' คงไม่เกินความจริงนัก ถ้าให้ลองนึกถึงคุณค่าคุณยายที่บ้านของตัวเอง คิดว่าหลายคนน่าจะเข้าใจได้ทันที

สิ่งที่น่าสนใจคือ
หลายเคล็ดลับ หลายวิธีการแก้ปัญหา
และหลายเรื่องที่เราไม่รู้
พวกเขาศึกษาโดยที่ไม่ได้อ่านหนังสือสักเล่ม
ไม่ได้เรียนในวิชาใด ๆ
แต่พวกเขาเรียนรู้จากความสงสัย การสังเกต
การลงมือทำ และการลองผิดลองถูกมากมาย



ถึงแม้ภูมิปัญญาจะส่งต่อมาจากอดีต จากคนหลายต่อหลายรุ่น
แต่ภูมิปัญญาให้อิสระกับปัจจุบันในขณะนั้น
ไม่มีกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับที่ห้ามปรับเปลี่ยน
กลับเปิดโอกาสให้ผู้คนประยุกต์ สร้างสรรค์
หรือต่อยอดเป็นสิ่งใหม่ได้เสมอ

“หนูผ้าทอนะ ใครจะเอาไปประยุกต์ จะเอาไปทำอะไรก็ได้”
ป้าทุเรียนตอบเป็นคนแรก

“ทั้งดีใจแล้วก็ภูมิใจเลย”

ป้าประไพพูดถึงความทรงจำเมื่อเห็นคนใส่ผ้าที่ตัวเองทอ

“เพราะนั่นคือผ้าที่เราทอเองกับมือ” ป้าสายชลขยายความรู้สึกลับ



ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนักเรียน
ปีการศึกษา 2568

สำหรับคุณป้าทั้งสามไม่ได้จำกัดว่า
ผ้าต้องเป็นแบบนี้ตลอดไป
ต้องนุ่งอย่างนี้ ใส่เฉพาะวันไหน
เพราะว่าถึงแม้ว่าจะประยุกต์ไปเป็นอะไรก็ตาม
แต่ยังไม่ว่าของสิ่งนั้นก็คือภูมิปัญญาการทอผ้าด้วยมือ
และคุณป้าก็ยังได้ทอผ้าต่อไป

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์
ปีการศึกษา ๒๕๖๘

แต่สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงในปัจจุบัน
ซึ่งอาจนำไปสู่จุดอวสานในอนาคตคือ

ช่างทอร้อยละ ๙๐ เป็นผู้สูงอายุ
ค่าเฉลี่ยอายุคนทอผ้าสูงขึ้นต่อเนื่อง
ไม่มีทีท่าว่าจะลดลงเลย

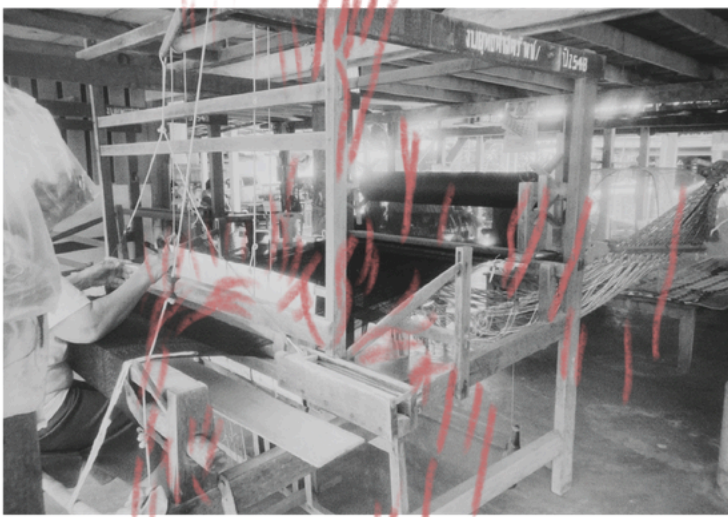


“เราไม่อยากให้หายไป บ้าคิดอยู่ตลอดเวลา
จะทำไมยังให้ภูมิปัญญาของเรา อยู่ต่อไปเรื่อย ๆ
ถ้าเราไม่ทำต่อ สิ่งนี้มันก็จะสูญไปหรือเปล่า”

ป้าสายชลเล่าให้เราฟังถึงสิ่งที่ครุ่นคิดอยู่ตลอด

ปัจจุบันเหลือคนมาทอผ้าไม่ถึงสิบคนจากที่เคยมีสี่สิบกว่าคน
บางคนเดินทางมาที่บ้านหลักไม่ไหวจึงทอที่บ้าน
เมื่อทอเสร็จจะมีการไปรับผ้าทอมารวมที่กลุ่ม
บางคนก็จำเป็นต้องหยุดทอถาวร

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ปีการศึกษา 2568



บริเวณใต้ถุนบ้านไม้เนื้อเป็นฉากสำคัญ
ที่เต็มไปด้วยเรื่องราวที่เชื่อมโยงระหว่าง
'ผู้คน' และ 'วิถีชีวิต' เข้าด้วยกัน
ผ่านผืนผ้าทอมือ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้ง
ที่สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน

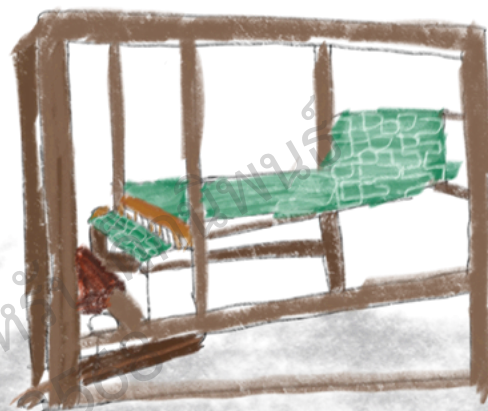


ใต้ถุนบ้านที่เคยเต็มไปด้วยผู้เฒ่าผู้แก่มากมาย
คนนั่งกรอไหม คนนั่งนึ่งประจำที่ทอผ้า พุดคุยกันอย่างสนุกสนาน
เป็นภาพที่เห็นแล้วมีชีวิตชีวา
นับวันก็ค่อยๆ หายกันไป
ทีละคน ทีละคน



เนื่องจากสมรรถภาพร่างกาย
ย่อมผันเปลี่ยนตามกาลเวลา
อายุที่มากขึ้นทุกวันๆ
สายตาที่พร่ามัวเกินกว่าจะนับเส้นไหม
มือที่สั่นและอ่อนแรงเกินกว่าจะกระตุกกระส่าย
ข้อเอ็นที่โอดโอยเกินกว่าจะมานั่งกรอไหมตำหูก
หรือการหลงลิ้มอะไรที่เคยจำได้อย่างดี
คงเป็นเรื่องธรรมดาสามัญสำหรับร่างกาย
ที่ใช้งานมาอย่างยาวนาน





ถึงแม้ว่าจะรักและอยากห่อหุ้มแค่ไหน
ก็ถึงเวลาที่คุณยายบุญจะได้พักจากที่แล้วเช่นกัน

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ปีการศึกษา 2568



เราไม่มีทางรู้ได้เลยว่า

วันที่จะเหลือช่างทอคนสุดท้ายจะมาถึงตอนไหน

วันหนึ่งการทอผ้าอาจคงเหลือแต่เพียง

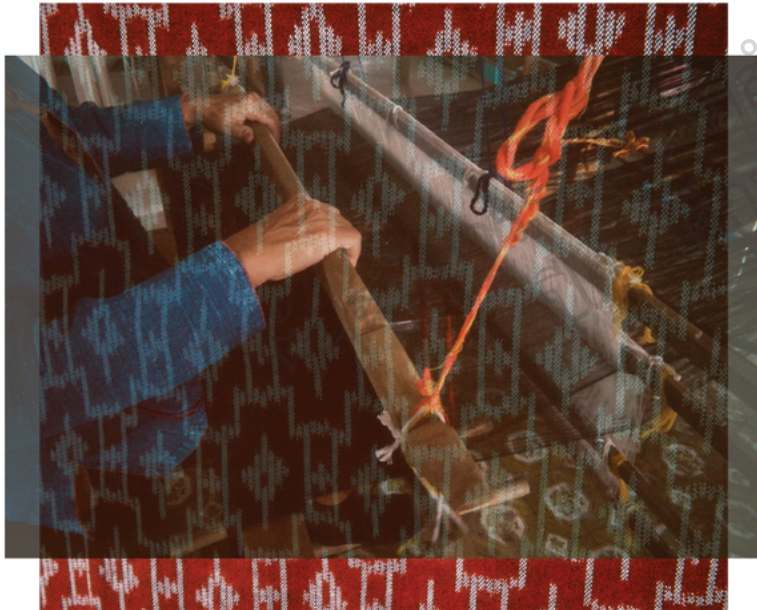
เรื่องราวที่บันทึกไว้ในภาพถ่าย วิกิตำสน์ หนังสือ

หรือเป็นวัตถุจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์



ในวันนั้นเราอาจทำได้แค่มองผ่านตู้กระจกหรือผ่านหน้ากระจาษ
แต่ไม่อาจมองเห็นรายละเอียดจากสายตาสู่เนื้อผ้าโดยตรง
และถึงแม้จะอยากสัมผัสด้วยสองมือมากแค่ไหน
ก็ทำไม่ได้

ก่อนที่การทอดผ้าจะคงไว้เพียงตำนาน
และคุณค่าในความทรงจำ
ที่ไม่สามารถรื้อฟื้น ปลุกให้หวนกลับคืนได้อีก



จึงเกิดหนึ่งคำถามในใจของเราว่า
ก่อนที่วันนั้นจะมาถึง
ในวันนี้ที่ภูมิปัญญากำลังมีชีวิต
เราทำอะไรได้บ้าง

ภูมิปัญญานี้ไม่อาจเดินต่อไปได้
หากมีเส้นด้ายเพียงหนึ่งเส้นยืนอยู่อย่างโดดเดี่ยว
ทุกการมองเห็นมีความสำคัญ
และพลังของคนทุกรุ่นคือการหลอมรวมที่ยิ่งใหญ่

ไม่มีผ้าผืนไหนที่ประกอบด้วยเส้นด้ายเพียงเส้นเดียว
ผ้าผืนหนึ่งล้วนเกิดจากการที่เส้นด้ายทุกเส้นชิดกันจนไม่เหลือช่องว่าง
ประสานกันอย่างกลมเกลียว
จนเกิดเป็นผืนผ้าที่มีเพียงหนึ่งเดียว

ดังนั้น เส้นด้ายทุกเส้นจึงมีความหมาย
ถึงแม้จะเป็นเส้นด้ายเล็กๆ
แต่เมื่ออยู่รวมกันอย่างสามัคคีก็ยากที่จะแยกขาดจากกัน
ความแน่นแฟ้นที่เกิดขึ้นทำให้ผ้าผืนนั้นแข็งแรงและมีคุณค่าในตัวเอง

การส่งต่อภูมิปัญญาจึงเปรียบเสมือนการต่อวงจรไฟ
จากเทียนเล่มหนึ่งสู่เทียนอีกเล่มหนึ่ง

เพื่อให้แสงแห่งความหวังยังคงอยู่
เพื่อไม่ให้ความมืดมิดมาเยือน
เพื่อให้ผ้าทอมือยังคงมีชีวิตต่อไป
และเมื่อเห็นเทียนเล่มใหม่กำลังส่องสว่าง
หัวใจของผู้ส่งมอบนั้นพลันอิ่มเอม

การสนทนากับคุณป้าคุณยายที่ต้อนรับเราอย่างเป็นมิตรอย่างดียิ่ง
พูดคุยกับเราด้วยรอยยิ้ม ตอบทุกสิ่งที่เราสงสัยอย่างไม่มีท่าทีเบื่อหน่าย
ทำให้เราต่างเชื่อมโยงกันได้โดยไม่มีกำแพงกัน
ทั้งความรู้และความรู้สึกบางอย่างต่างถ่ายทอดระหว่างกันและกัน



เราเข้าใจความรักต่อการทอผ้าผ่านสายตาที่เขามองผ้าทอ
เราเห็นความสามารถและความทุ่มเทผ่านมือที่กระตุกไหมทีละเส้นจนกลายเป็นผืน
เราสัมผัสความจริงใจของคุณป้าทั้งสามผ่านน้ำเสียงและแววตา

ผ้าทอทุกผืนยินดีให้สัมผัสด้วยสองมือ มองด้วยสายตา และรู้สึกด้วยหัวใจ

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์
ปีการศึกษา 2568

การมาในครั้งนี้ทำให้เรารู้และเข้าใจอย่างแท้จริงว่า

การทอผ้าไม่ใช่แค่ภูมิปัญญา
แต่ยังเป็นการถ่ายทอดจิตวิญญาณ
ถ่ายทอดความคิด
และวิถีชีวิตของผู้คน

ต้นฉบับวรรณกรรมสำหรับเด็กนิพนธ์
ปีการศึกษา 2568

ก่อนจากกันเพื่อพบกันใหม่อีกครั้ง
“ฝากภูมิปัญญานี้ไว้ห่อหุ้มนะหนู”
ช่างทอผ้าบ้านสระบัวท่า ปิดท้ายด้วยรอยยิ้ม

สารจากพี่เขียน ถึงผู้อ่านทุกท่าน

ความตั้งใจแรกของเราคือการสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์
หรือจุดประกายใครสักคนหนึ่งได้ บวกกับเราสนใจประเด็นสังคม
วัฒนธรรม ความเป็นท้องถิ่น และประเด็นผู้สูงอายุ
ประจวบเหมาะพอดีที่เราไปอ่านหนังสือเล่มหนึ่ง
ซึ่งมีประโยคที่ทำงานกับใจเรามาก ๆ คือ

“ภูมิปัญญาการทอผ้าไม่เคยถูกรรจุลงในบริบทใดๆ ในสังคมไทย
ทั้งยังถูกมองว่าเป็นความล้าหลัง”

แต่เมื่อเราไปค้นหาข้อมูลและรู้จักกับสิ่งนี้มากขึ้น
นับวันเรากลับยิ่งรู้สึกว่าสิ่งนี้ทั้งน่าสนใจ มีคุณค่า และมีความหมาย

ทั้งยังพบว่าแม้ว่าเราจะรู้กันดีว่าในปัจจุบันยังคงมีการทอผ้าอยู่ทั่วประเทศไทย
แต่ก็เกิดการคาดการณ์ที่ว่า ในอนาคตผ้าทอมืออาจจะหายไป
ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้ที่กำลังถักทอภูมิปัญญานี้ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
จึงเกิดคำถามว่า

ถ้าวันหนึ่งช่างทอรุ่นนี้หมดไปหัตถกรรมนี้จะหายไปด้วยหรือเปล่า
ถ้าหากเป็นอย่างนั้น คงจะน่าเสียดายมาก ที่เราไม่อาจรักษาสິงนี้ไว้ได้
และถ้าวันนั้นมาถึงการจะปลูกให้ฟื้นกลับคืนก็คงไม่ใช่เรื่องง่าย



ภัทชณิดา ธัญญเจริญ

Phatchanida Thanyajaroen

@Phatchanidathanyajaroen@gmail.com

ทั้งหมดนี้จึงเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญที่ขับเคลื่อนทั้งความคิด
และความตั้งใจของเราจนทำให้เกิดผลงานนี้ขึ้นมา

เราเพียงหวังว่าคงจะดีมากหากต้องสายตาใครสักคน
เพราะการมองเห็นนั้นเป็นประตูแรกสู่การเปลี่ยนแปลง

และยังคงเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่า
ท่ามกลางความมืดมิดและข้อจำกัดมากมาย
ยังคงมีแสงแห่งความหวังและโอกาสรออยู่เสมอ

ขอขอบคุณทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้ความเห็น ส่งกำลังใจ

เพราะทุกความใจดี และความเชื่อมั่นของทุกคน เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้งานนี้สำเร็จลุส่งไปด้วยดีค่ะ

ก่อนอื่นขอบคุณกลุ่มทอผ้าบ้านสระบัวท่าและกลุ่มทอผ้าบ้านพุน้ำร้อน ผู้ถักทอชีวิตของภูมิปัญญา และยินดีแบ่งปันเรื่องราวที่มีค่าให้กับหนู

ขอบคุณคุณครูก๊ีบที่เชื่อมั่นในตัวหนู คอยเป็นตาที่สามให้กับงานนี้ คอยเป็นห่วงหนูเสมอ และมอบความหวังดีเสมอมา

ขอบคุณคำแนะนำและข้อเสนอแนะของคณาจารย์ทุกท่านตั้งแต่วันที่เสนอหัวข้อจนถึงตอนนี้

ขอบคุณครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจอยู่ข้างหลังและคอยสนับสนุน

ขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยดูงาน คอยพูดคุยกัน เติมพลังกำลังใจกันอยู่ตลอด

ขอบคุณคุณแหม่ที่คอยให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ ให้คำปรึกษาเรื่องการผลิตตัวเล่มนี้

ขอบคุณผู้คนมากมายที่ได้พบเจอไม่ว่าจะเป็นช่องทางออนไลน์ และการพบปะตัวจริง

ที่อ่านงานของเราให้ความสนใจ ส่งข้อความดี ๆ และแสดงความคิดเห็นที่นำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณตัวเอง ที่ผ่านทุกอย่างมาได้ ขอขอบคุณความตั้งใจอันดี ทุกความพยายาม ทุกความไม่ย่อท้อ ทุกกระบวนการทำซ้ำ

ขอบคุณที่ยังเชื่อและศรัทธาในทุกการขยับปีกของผีเสื้อว่าจะสามารถพาชีวิตของเราไปในทิศทางใหม่ ๆ ได้เสมอ

ขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่เปิดอ่านมาถึงหน้านี้

หวังว่าทุกคนจะมีวันนี้ วันพรุ่งนี้ และวันต่อไปที่ดี

สุขภาพกายและสุขภาพใจแข็งแรง

ผ่านพ้นทุกความทุกข์เพื่อไปสู่ช่วงเวลาแห่งความสุขอีกครั้ง

หวังว่าศิลปะจะงอกงาม

หวังว่าสังคมจะยังคงมีความหวัง